

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et Methodica Sacrorum Canonum Explanatio

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titulus III. De Simoniâ & ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel
promittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63255)

convictione deficiens calumniam purgabit, si probave-
rit se non dolose accusationem instituisse, sed vel
per fraudem testium, vel alio modo sine suâ culpâ
ad deferendum crimen inductum fuisse; quod si
autem de Calumniâ convictus fuerit, pœnam talio-
nis exsolvet, id est, eandem pœnam subibit, quam
crimen delatum meruit. moribus tamen hodiernis
calumniator non talionis sed arbitrariâ pœnâ puni-
tur. Prævaricantur, qui vera crimina abscondunt,
& celant, vel cum accusato aut denunciato collu-
dunt, veras probationes dissimulando, falsas exce-
ptiones admittendo *l. 1 ff. ad Senatus consult. Tertul.*
& hi quoque pœnam arbitrariam sustinent. *l. 1. § 2.*
ff. de prævaricat. Tergiversantur qui ab accusatio-
ne jam concepta desistunt. *l. 1 ff. ad Senatus cons. Ju-*
risprud. Quod facere non licet; qui fecerint, de
Jure Civili 5. libras auri solvunt, de jure autem
Canonico, pœnæ arbitrariæ subjacent.

TITULUS III.

De

Simoniâ & ne aliquid pro spirituali-
bus exigatur vel promit-
tatur.

QUÆRES 1. Quid sit simonia & quotuplex?
Respond Simonia a Simone Magico qui *Act. 8.*
Spiritus Sanctum pecuniâ comparare vole-
bat, sic dicta, est *studiosa voluntas emendi aut vendendi*
pretio temporali aliquid spirituale, vel spirituali anne-
xum;

num; in hoc enim malitia simoniæ consistit, quæ
 quis rem spiritualem, adeoque aliquo modo super
 naturalem, & ad salutem animæ ordinatam non al
 ter ac rem profanam in contractum deducere & ne
 gotiari velit, dividitur simonia primo in eam quæ est
 juris divini, & eam quæ est juris tantum Ecclesiastici.
 Juris divini simonia dicitur, si, quod spirituale adeo
 quæ supernaturale est, pretio vendatur, ut sunt gratiæ
 sanctificans gratiæ gratis datæ, Sacramenta, calix
 consecratus propter consecrationem, Jurisdic
 tionis officium vel beneficium Ecclesiasticum. Juris Ec
 clesiastici simonia vocatur, si vel spirituale cum
 spirituali v. gr. beneficium cum beneficio, propriâ
 auctoritate commutatur, vel temporale pro tem
 porali conceditur, prout fit, quando officia ad ad
 ministrationem, defensionem, vel custodiam Eccle
 siæ ordinata, pecuniâ comparantur. *cap. 28. b. t.*
can. si quis Episcopus. caus. 1. q. 1. & can. salvator caus. 1. q.
3. Secundo dividitur in *mentalem, conventionalem &*
realem; mentalis est, non quæ in solâ mente seu pro
 posito interno simoniam committendi consistit, sed
 quâ res spiritualis in compensationem temporalis
 vel e contra conceditur, sine ullo pacto externo ani
 mo tamen simoniaco, id est spirituale pro tempo
 rali vel e contra accipiendi. *Conventio* est
 si spirituale detur pro temporali interveniente pa
 cto tacito vel expresse, quod contingit duobus mo
 dis, 1. Si partes inceperint pacisci nondum au
 tem perfecerint pactum, nec ad traditionem
 temporalis & spiritualis progressi fuerint, quæ purè
 conventionalis dicitur. 2. Si unus dederit preti
 um alter autem nondum tradiderit rem spiritualem,
 quæ

quæ mixta vocatur, cum de reali & conventiona-
li aliquid participet; Cui annumerantur simonia
confidentialis, quâ quis paciscitur cum eo, cui be-
neficium confert vel procurat, eligendo, præsen-
tando, resignando, vel recommendando, ut acce-
pturus beneficium illud ipsum procuranti vel alteri
cum tempore resignet, aut certam pensionem ex
fructibus beneficii solvat, quam damnat *Bulla Pii*
IV. quæ incipit Romanum & Bulla Pii V. quæ in-
cipit intolerabilis. Simonia realis est si pactio ex
utraque parte perfecta & completa fuerit, inchoa-
tive saltem, ut si collatio beneficii sit facta, & pars
pretii soluta.

QUÆRES 2. Quid requiratur ad simo-
niam? Respond. Triapotissimum requiri. 1. Res
spiritualis seu spirituali annexa; 2. merces sive
pretium temporale. & 3. pactum sive contractus,
desuper initus. Res spirituales vel sunt tales se-
cundum essentiam, ut gratia sanctificans, conse-
cratio, &c. quæ pretio humano comparari neque-
unt. vel sunt spirituales secundum causam, ut Sa-
cramenta, missæ sacrificium. vel denique sunt tales
secundum effectum, uti operationes, quæ alicui
spirituali & supernaturali dono conveniunt, ut ad-
ministrare Sacramenta, dispensare, commutare vota
& similia. Res spiritualibus annexæ sunt, quæ
cum illis connexionem quandam habent, idque vel
antecedenter, vel concomitanter, vel consequenter.
Antecedenter connexionem cum spiritualibus ha-
bent, quæ tanquam prævia & præsupposita ad spi-
ritualia à Christo instituta ordinantur, cujusmodi
sunt, vasa sacra, vestes, Calices, consecratio, bene-
dictio templi, & similia quæ ad sacrificium missæ

H h

rese.

referuntur, quibus annumeratur jus patronatus, & jus sepulturæ. concomitanter connexus est labor & actio omnis in functionibus spiritualibus, & ministerio Sacramentorum consistens. Consequenter connecluntur quæ à spiritualibus dependent, & considerantur ut effectus ratione causæ, qualia sunt beneficia Ecclesiastica, supponunt enim divinum officium propter quod dantur. pretium simoniacum est non tantum pecunia, sed quæcunque res temporalis pretio æstimabilis & afferens utilitatem temporalem, quo sensu acceptum pretium triplex est, videl. munus à manu, munus ab obsequio & munus à lingua; *can. ordinationes, & can. sum nonnullæ c. 4. q. 1.* Munus à manu dicitur omnis res temporalis mobilis vel immobilis, ut sunt jura, actiones, census, mutuatio pecuniæ, remissio debiti, dilatio solutionis, &c. Munus ab obsequio sunt quæcunque obsequia temporalia, servitia, famulatus, administratio rerum, negotii gestio ex pacto facta; per munus à lingua veniunt recommendationes, intercessiones, sub obligatione conferendi sibi beneficii, apud Principem interpositæ. *Pyrrh. h. t. n. 123*

Nomine pacti simoniaci non venit tantum emptio venditio, sed quivis contractus onerosus, qualis etiam est permutatio, locatio, contractus in nominati, & omnis pactio expressa & tacita, quæ spirituale pro temporali tanquam pretio datur vel promittitur, ex quo colligitur, per donationem merè gratuitam non committi simoniam.

QUÆ RES 3. quænam sint pœnæ in simoniacos à iure statutæ? Respond. Cum simonia gravissimum sit peccatum, utpote religioni repugnans

nans & species quædam sacrilegii, gravissimis quoque pœnis profliganda erat; pro mentali utpote quæ in foro interno per pœnitentiam satis expiatur, nulla in jure pœna reperitur, *c. fin. h. t.* uti nec pro conventionali solâ, quod contra Rigorem Iuris antiqui desumitur ex *extravag. cum detestabile 2. b. t.* quæ pœnas in eos tantum statuit, qui conventionem factâ, quomodolibet dando vel accipiendo simoniam commiserunt, ex cuius extravagantis dispositione manifestum est, ad incurrendas simoniæ pœnas requiri actum completum, potissimum cum pœnæ sint restringendæ. Sola igitur simonia realis & confidentialis pœnas Iuris ipso facto inducit, & quidem in triplici tantum casu, vid. l. ingressu religionis, collatione beneficiorum, & ordinum. Si igitur pro ingressu religionis vel receptione alicujus in Monachum quid quam receptum vel exactum fuerit, tam dantes quam accipientes incurrunt excommunicationem Papæ reservatam, & conventus in simonia consistens, ab officio capitulari suspenditur. *cap. 40. Extravag. 1. h. t.* quam etiam incurrunt, qui pro pecuniâ ordines conferunt, vel ab iis quos pro suscipiendis ordinibus Episcopo præsentant, vel recommendant, pretium accipiunt *extravag. 2. b. t.* Committentes verò simoniam in beneficiis utrinque completam, vel saltem inchoatam, similiter sunt excommunicati, & extra articulum mortis ab ipso tantum Pontifice absolvendi, *cit. extravag. 2.* & provisio de beneficio facta est ipso Jure nulla, fitque impetrans inhabilis ad beneficium simoniace obtentum. De quibus & aliis simoniæ effectibus fusius tractat. *Pyrrh. b. t.* Has pœnas simoniæ toties diâtas, laxa multorum ridet conscientia,

qui censurarum fulmina in simoniacos vibrata, pro somniis habent, & iram Pontificum tot Canonibus repetitam jocum existimant, dum beneficia venalia circumferunt, allegatis variis prætexitibus labem excusant, & simonem pallio tegunt, vel ideo maximæ stultitiæ & malitiæ arguendi, quod Deum omniscium corda & renes scrutantem fallere intendant, quem ultorem & severissimum Iudicem sentient, dum finita mortalivita ejus se conspectui pro recipiendo actuum suorum merito vel demerito cum tremore sistere debebunt.

OBJICIES. Universalis consuetudo præsertim in Germaniâ obtinuit, ut ab ingredientibus religionem exigatur certa pecunia loco dotis, quæ consuetudo approbatur in *cap. fin. de renunt. & cap. in present. de probat.* Ergo recipientes malè dicuntur excommunicati. Respond. Est consuetudo, sed pessima, quam in *cap. 25. 28. 30. & 40. b. t.* damnatam reperies. eamque reprobant. *Concil. Francofordiense can. 16. Concil. Melfitanum. can. 7. Conc. Trid. sess. 25. de reform. cap. 3. & de regularibus. cap. 16.* Non suffragantur allegata capitula, loquuntur enim de iis, qui dum religionem ingrederentur, voluntariè non autem pactione præviâ bona sua secum deslerebant.

